Per als pares i mares d'alumnes de les nostres escoles

LA IMPORTÀNCIA DE L'APRENENTATGE DE LLENGÜES EN EL MÓN ACTUAL

La Unitat de l'Educació Multilingüe de la Universitat de Castelló amb el suport de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i d'Escola Valenciana, ha elaborat aquest document informatiu per a informar els pares i les mares sobre els avantatges de l'ensenyament en valencià per aprendre altres llengües.

En el món globalitzat en què vivim, els pares i les mares senten parlar cada vegada més de la importància, i fins i tot la necessitat, que els seus fills i filles aprenguen diverses llengües com més prompte millor. Però potser convé fer alguns aclariments a partir de les investigacions científiques sobre com s'aprenen les llengües.

1. Com s'aprenen les llengües?

Les llengües s'aprenen per contacte amb elles i usant-les en tres àmbits que s'han de complementar:

- **en el món familiar,** a través de la comunicació amb pares, mares, parents, exposició als mitjans, ús regular al carrer (entre moltíssims d'altres).
- **a l'escola,** a través de la comunicació amb mestres i companys/es, i de l'aprenentatge dels continguts escolars;
- **en la societat,** a través de l'ús de les llengües als mitjans de comunicació (televisió, premsa, cinema,...), en les lectures, en textos escrits al carrer i als comerços, en espectacles diversos, en els jocs amb altres xiquets/es,…).

2. S'aprenen totes les llengües per igual?

No. Cada llengua té les seues particularitats i diferents dificultats, segons el prestigi social que tinga cada una i la motivació per aprendre-les o el temps que se li dedique a l'aprenentatge.

El mateix temps de dedicació a aprendre les diverses llengües, no té resultats iguals en l'aprenentatge real. (Hi ha persones que després d'estudiar una llengua durant quinze anys no en saben pràcticament res, mentre que d'altres persones, en circumstàncies diferents, en dos anys o menys l'han apresa molt bé).

Per tant, calen unes metodologies adequades, uns horaris i uns temps diferents per a cada llengua, i unes formes d'ensenyar cadascuna d'acord a com s'aprèn en cada context i com està considerada en l'entorn, personal i social.

Hi ha molts estudis i moltes experiències que així ho demostren. L'adquisició de segones i, sobretot, de terceres llengües és molt complexa.

3. Què és això del multilingüisme?

Entenem per multilingüisme l'existència de diverses llengües en contacte en la societat concreta en què vivim, el seu ús i per tant la capacitat d'una persona de comunicar-se (entendre i expressar-se) en més de dues llengües.

En algunes institucions es parla de plurilingüisme per referir-se a l'ús de diverses llengües per part d'un individu i no compartides en l'entorn social.

4. Per què cal que els nostres fill i filles siguen multilingües?

Perquè el món actual és multilingüe i han de tindre les mateixes oportunitats que altres ciutadanes i ciutadans del món. Amb una formació multilingüe tindran més facilitats per comunicar-se, per aprendre noves llengües en el futur, per a relacionar-se amb altres persones, per accedir a més i millors fonts de formació i informació, per obtenir millors llocs de treball i per augmentar el seu desenvolupament personal.

A més, investigadors del món sencer, i també de la UJI, han mostrat com **el cervell de les persones bilingües i multilingües està té uns trets distintius i es troba en situació preferent per a accedir als aprenentatges**, als sabers més complexos i a una major capacitat de ser flexible i adaptar-se millor a nous reptes cognitius.

5. És més fàcil arribar a ser multilingüe en les comunitats que tenen dues llengües oficials?

Sí, sempre que s'aprenguen les dues llengües oficials de forma satisfactòria. Perquè **les persones bilingües tenen major desenvolupament cognitiu i més capacitats per arribar a ser multilingües**. Perquè les capacitats comunicatives que es desenvolupen en les dues llengües primeres serveixen de base per a l'aprenentatge de la tercera, la quarta, etc. I cal que les dues primeres estiguen ben assentades, perquè serveixen de base en la qual recolzar l'aprenentatge de les altres llengües.

6. Quines són les llengües que en el nostre entorn tenen més possibilitats d'estar ben assentades i de servir per a l'aprenentatge de la tercera?

El valencià i el castellà. La primera si s'aprèn a l'escola i la segona perquè és molt forta ambientalment, encara que també cal aprendre-la bé. Això és el que fan, per exemple, a Finlàndia (on parteixen del bilingüisme suec-finès, per introduir l'anglès a partir dels 7 anys), obtenint uns resultats educatius admirats per tothom.

7. Per què cal matricular els/les nostres fills i filles en les escoles en valencià?

Perquè, en el nostre context sociolingüístic, cal començar per aprendre la llengua més "dèbil", és a dir la que té menys possibilitats d'usar-se i d'aprendre's bé, tant oralment com per escrit. **El valencià**, present en el nostre entorn de forma més precària, però apresa a l'escola, **és el millor punt de partida per al plurilingüisme dels xiquets i les xiquetes de les nostres escoles**. A més a més cal considerar el compliment dels objectius i continguts del currículum d'infantil i primària que inclouen entre d'altres les actituds envers la llengua pròpia, la tolerància cap a la diversitat

lingüística d'una comunitat com la nostra, la creació de la pròpia identitat en els infants, entre molts d'altres. Aquests objectius i continguts **sols es poden aconseguir mitjançant l'ensenyament en valencià**.

8. Es podria començar a l'escola per aprendre l'anglès i una altra llengua?

Sí i seria molt beneficiós però caldrien molts mitjans facilitats per l'Administració a les escoles. També caldria comptar amb **el suport acadèmic adequat des dels experts en multilingüisme per a l'ensenyament de l'anglès primerenc**. Aquest aspecte **no és present a la actualitat**. Sense ells, no obtindrem els resultats desitjats.

9. Seria millor que els nostres xiquets i xiquetes aprengueren abans anglès i castellà, en lloc d'anglès i valencià?

No, perquè en el nostre context seria molt difícil arribar a un equilibri entre l'anglès i el castellà, que servira com a base forta per a assentar la tercera llengua. El **castellà** sent llengua majoritària **neutralitzaria l'adquisició i ús** tant de la llengua minoritària (valencià) com de la estrangera (**anglès**). A més, el valencià no s'aprendria mai (no es consideraria "necessari") i per tant es perdria l'oportunitat real de ser plurilingües. **És millor començar per un ensenyament en valencià i en anglès**, ja que el castellà és l'única llengua ambientalment dominant, que s'aprén amb més facilitat. No ocorre així amb el valencià i amb l'anglès. Ambdues necessiten de molt d'horari i molta bona pràctica per a ser apreses bé.

10. Aleshores, quines llengües són les més aconsellables per començar el camí al multilingüisme en l'escola i per què?

Les millors són el valencià i el anglès (a l'escola i amb el suport familiar). A continuació, sobre aquesta base, castellà (que s'aprèn de forma quasi automàtica en el nostre entorn).

11. Hi ha ja experiències de xiquets multilingües en el nostre entorn?

Sí. Tenim resultats científics que confirmen que la promoció del valencià i l'anglès en xiquets en etapes de pre-alfabetització millora la seua competència en tres llengües: valencià, anglès i castellà.

A més a més. Tenim ja 27 anys d'experiència en l'ensenyament de les dues llengües oficials (castellà i valencià) a l'escola. Els més plurilingües actualment són els/les joves que han fet l'ensenyament en valencià. Coneixen el castellà i el valencià, i tenen unes enormes facilitats per a les llengües. Són els millor formats en el plurilingüisme i han accedit a millors nivells en els seus estudis que els/les xiquets/es monolingües.